

NOTAT

Miljø- og
Ligestillingsministeriet
Miljøstyrelsen

Vandforsyning
Havnatur og Vandkemi
J.nr. 2024 - 85190
Ref. Maibb/majul/dbs
Februar 2025

Tekst med endelige ændringer i indsatsvejledning

Supplering af tekst i afsnit 8.3.2. i Vejledning nr. 9210 af 18. april 2024 til bekendtgørelse om indsatsprogrammer

”8.3.2 Miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder

Administration af godkendelser og tilladelser mv. til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer sker i henhold til den relevante lovgivning, jf. blandt andet bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. Det følger bl.a. også heraf, at udledningen af forurenende stoffer skal begrænses ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) og såfremt dette ikke er nok til at overholde relevante miljøkvalitetskrav, skal der stilles strengere vilkår i tilladelsen eller godkendelsen.

I tilknytning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder gælder § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Der er endnu ikke i forbindelse med vandplanlægningen gennemført kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov for miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder, ligesom der ikke er fastlagt konkrete indsatser over for miljøfarlige forurenende stoffer. Der følger – ved siden af den øvrige generelle regulering på området – af § 9 dog en generel forpligtelse til at gennemføre kildeopsporing m.v., jf. afsnit 4.3. Rammerne for at tillade udledning er først og fremmest, at udledning skal ske i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven eller anden relevant sektorlovgivning. Dette krav gælder uafhængigt af § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og kan selvstændigt føre til, at en udledning ikke kan tillades.

§ 8 fastlægger en yderligere ramme for at tillade udledning ved at stille krav om, at udledning ikke må forringe berørte vandområders tilstand eller forhindre, at målet for de berørte områder kan nås. Det betyder overordnet for rammerne efter § 8, at en udledning ikke må føre til overskridelse af miljøkvalitetskrav eller modvirke en gennemført eller planlagt reduktion, herunder som forudsat ved prognoser for strukturudvikling (baseline). Ved vurdering af om en udledning forventes at ville medføre en forringelse af berørte vandområders tilstand gælder, at hvis miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, må en ny udledning ikke føre til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravet for det pågældende stof ved en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde. Der antages at ske en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne

Er resultatet af en konkret vurdering, at der ved en udledning vil være risiko for at der sker en forringelse af berørte vandområders tilstand, kan forringelsen under ingen omstændigheder tillades som ubetydelig. En udledning vil efter omstændighederne dog ikke i sig selv udgøre en forringelse.

Ved vurdering af om en udledning forventes at ville forhindre, at målet for de berørte områder kan nås, gælder, at udledning ikke må modvirke en gennemført eller planlagt reduktion, herunder som forudsat ved prognoser for strukturudvikling (baseline). Dvs. at den forudsatte forbedrende effekt, der ved planlægningen er antaget vil sikre, at målet nås, ikke må reduceres eller helt forhindres ved en udledning. Sker dette, vil der ikke ske den nødvendige forbedring af tilstanden, og målet vil blive forhindret i strid med § 8.

Det er myndigheden, der konkret skal vurdere, om betingelserne for at kunne tillade eller opretholde en udledning er til stede, herunder ud fra hensynet til omgivelsernes sårbarhed og belastning og i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven. Muligheden for at tillade udledninger er ikke ubegrænset, selv om udledning ikke vurderes at ville føre til en stigning i koncentrationen af et forurenede stof. I situationer hvor tilstanden ikke er god, og der er et indsatsbehov for at sikre god tilstand, skal der som altovervejende udgangspunkt ske reduktion af udledning og ikke yderligere udledning. Det er ved vandplanlægningen forudsat, at myndigheden i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven ved revurdering af udledningstilladelser og ved at mindske udstrækningen af blandingszoner skal nedbringe udledninger, så miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer overholdes og understøtter god tilstand i de enkelte vandområder inden udgangen af 2027. Det er nødvendigt, at oplysninger om alle kendte og planlagte påvirkninger inddrages i grundlaget for en tilladelse til yderligere udledning. Yderligere udledning ved fuld anvendelse af BAT bør som altovervejende udgangspunkt kun ske ved tilsvarende reduktion af andre kilder i det pågældende vandområde, eller i øvrigt ved anvendelse af kompenserende foranstaltninger eller afværgeforanstaltninger, således at effekten af udledningen neutraliseres fuldt ud. Ved vurdering af om en udledning neutraliseres er det altid et krav, at effekt af planlagte og forudsatte reduktioner, herunder baselineprognoser, i de enkelte vandområder ikke modvirkes. Det er nødvendigt, at der kontinuerligt sker den forudsatte bevægelse frem mod god tilstand, og udledninger må ikke modvirke dette.

Selv om udledning ikke vurderes at ville føre til forringelse af tilstand eller forhindre god tilstand, skal udledning være forenelige med beskyttelsen af arter og naturtyper efter habitatdirektivet.

Der gøres desuden opmærksom på, at vurderingen af målopfyldelse for miljøfarlige forurenende stoffer sker på enkeltstoffer med

myndighed – efter en konkret vurdering - anmode ansøger om at tilvejebringe de (yderligt) nødvendige oplysninger. Se nærmere om officialprincippet og dets anvendelse ved tilvejebringelse af nye oplysninger på Ombudsmandens hjemmeside¹.

Der er i sager, der behandles efter miljøvurderingslovens §§ 20 og 24. dvs. projekter for hvilke, der udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, en vidtgående adgang til at anmode ansøger at tilvejebringe supplerende oplysninger, også oplysninger der kun kan tilvejebringes ved nye undersøgelser, som forudsætning for (videre) behandling af sagen.

I alle sager gælder, at det skal vurderes konkret, om det kan kræves, at der tilvejebringes yderligere oplysninger til sagsgrundlaget, og at et sådant krav skal være proportionalt.

Såfremt der ikke kan indhentes anden repræsentativ data for et overfladevandområdes tilstand, må der af hensyn til sikkerheden i vurderingen efter § 8 i indsatsbekendtgørelsen anlægges en forsigtig tilgang og derfor tages udgangspunkt i en worst-case antagelse, dvs. at det ved vurderingen må antages, at der er ikke-god tilstand for alle de relevante miljøfarlige forurenende stoffer, for hvilke repræsentativ data for tilstanden i vandområdet ikke kunne indhentes.

I denne sammenhæng se også Miljø- og Fødevarerklagenævnet i sin afgørelse af 16. november 2022 i sagen 21/10121 (Ophævelse og hjemvisning i sag om VVM-tilladelse til etablering og drift af klimatilpasningsanlæg i Holstebro Kommune) har fremhævet, at ”Nævnet er af den opfattelse, at vurderingen (efter § 8 i indsatsbekendtgørelsen) skal være foretaget med en høj grad af sikkerhed og efter omstændighederne skal forholde sig til hvert af de kvalitetselementer, som ved projektets gennemførelse vil kunne falde et niveau. Nævnet bemærker med henvisning til Weser-dommen herved også, at den tærskel, hvorover der foreligger tilsidesættelse af forpligtigelsen til at forebygge forringelse efter vandrammedirektivet til at forebygge forringelse af et vandområde er lav”. I samme sag har Miljø- og Fødevarerklagenævnet endvidere tilkendegivet, at ”såfremt det ikke er muligt at foretage specifikke og konkrete beregninger og vurderinger af påvirkning af de enkelte kvalitetselementer (ved en vurdering efter § 8 i indsatsbekendtgørelsen), bør disse vurderes ud fra et videnskabeligt underbygget skøn i et worst case tilfælde”.

Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer

---

¹ <https://www.ombudsmanden.dk/find-viden/myndighedsguiden/generel-forvaltningsret/8-officialprincippet#heading14>

Vandforsyning
Havnatur og Vandkemi
J.nr. 2024 - 85190
Ref. Maibb/majul/dbs
Februar 2025

Tekst med endelige ændringer i FAQ 43 og 67

Præcisering i Spørgsmål – Svar nr. 43 og nr. 67 i Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til overfladevand og havområder med ofte stillede spørgsmål og svar, offentliggjort 11. marts 2024

1. FAQ 43: Ændring af "BØR" til "SKAL"

"Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet"

Ved meddelelse af udledningstilladelse skal miljømyndigheden være opmærksom på, at fremgangsmåden i FAQ 43 ikke kan stå alene i vurderingen af, om en udledningstilladelse kan meddeles. I indledningen til denne vejledning er de relevante regler ved regulering af udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet efter miljøbeskyttelsesloven oplistet: <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/spildevand/miljoefarlige-forurenende-stoffer-faq>

Der kan kun tillades udledning til et målsat overfladevandområde, hvor et eller flere miljøkvalitetskrav er overskredet, og hvor miljømålet derfor ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke direkte eller indirekte vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdet tilstand og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål. Det følger af bekendtgørelse om indsatsprogrammer § 8, stk. 3, der bl.a. udmønter vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1.

En nærmere beskrivelse af, hvordan Miljøministeriet forstår EU-rettens krav om at forebygge forringelse af overfladevandområdet tilstand samt kravet om ikke at hindre mulighed for målopfyldelse, fremgår af vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer afsnit 8.3.2. Bekendtgørelse om indsatsprogrammer gælder kun for de målsatte overfladevandområder, mens bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer også gælder for udledninger til overfladevand, som ikke er målsat. Miljøstyrelsen vurderer, at EU-rettens krav om at sikre, at udledninger af visse forurenende stoffer ikke påvirker opfyldelse af relevante miljøkvalitetskrav i de berørte overfladevande skal forstås på samme måde for målsatte overfladevandområder og for ikke-målsat overfladevand.

Miljømyndigheden kan efter § 8 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer udpege blandingszoner omkring udledningspunkter. Koncentrationerne af forurenende stoffer kan overskride relevante miljøkvalitetskrav for stofferne inden for blandingszonen, hvis overskridelsen ikke påvirker opfyldelse af disse krav i det øvrige overfladevand. Miljømyndigheden fastsætter nærmere bestemmelse om hvilke miljøkvalitetskrav, der kan overskrides, herunder i hvilket omfang. Det er ikke afgørende for muligheden for at udpege en blandingszone for et givet forurenende stof i et overfladevandområde, om miljøkvalitetskravet for det pågældende stof er overholdt eller ej i det eller de berørte vandområder. En blandingszone

For udledninger til luft bør en beregnet koncentrationsstigning som følge af depositionen overalt i overfladevandet være mindst mulig og ikke mere end 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav.

Eksempel: Hvis et stof har et generelt kvalitetskrav på 1 µg/L må den beregnede koncentrationsstigning i blandingszonens rand ikke være mere end 0,05 µg/L.

Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende forurenende stof på et repræsentativt målepunkt. I beregningen skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand. Ved vurdering af om en beregnet stigning i koncentrationen vil være målbar, kan miljømyndigheden tage udgangspunkt i, hvad der kan måles med de ved overvågning af overfladevand almindeligt anvendte analysemetoder, der opfylder kravene til analysemetoder for kemisk analyse og kontrol ved overvågning af overfladevand, sediment og biota, som fastsat i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger.

Miljømyndigheden kan træffe afgørelse ud fra de fortyndingsmodeller, der er henvist til i svar på [spørgsmål 68](#) *Hvilken fortynding kan man regne med efter en udledning?* Disse modeller har dog en begrænsning i deres rækkevidde. Ansøger kan også vælge for egen regning at få udført supplerende fortyndingsberegninger i større afstand fra udledningspunktet, hvis det repræsentative målepunkt er placeret længere væk fra udledningspunktet end rækkevidden for fortyndingsmodellerne, der er henvist til i svaret på spørgsmål 68.

II. Miljøkvalitetskrav for biota er overskredet i overfladevandet

Det generelle kvalitetskrav for vand er for de fleste stoffer fastsat til en værdi, der sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota, se eventuelt svar på [spørgsmål 33](#) *Vil overholdelse af det generelle kvalitetskrav for vand for bioakkumulerende stoffer sikre samme beskyttelse som overholdelse af miljøkvalitetskravet for biota?*

Der kan dog være situationer, hvor det generelle kvalitetskrav vurderes overholdt i overfladevandet, men hvor biotakravet vurderes overskredet. Grundet sammenhængen mellem fastsættelse af biotakravet og det generelle kvalitetskrav kan miljømyndigheden ved fastsættelse af udlederkrav for en udledning antage, at udledningen ikke vil give anledning til yderligere forringelse af tilstanden af biota, hvis udledningen ikke medfører overskridelse af det generelle kvalitetskrav i randen af en eventuel blandingszone.

Hvis både miljøkvalitetskravet for biota og det generelle kvalitetskrav for vand for et givet stof allerede er overskredet i overfladevandet, kan myndigheden fastsætte udlederkrav for en udledning som anført ovenfor under (I).

Hvis retningslinjen under (I) er overholdt, kan myndigheden lægge til grund, at udledningen ikke vil medføre yderligere forringelse af tilstanden i biota og ikke hindre målopfyldelse for et målsat overfladevandområde, samt at udledningen ikke medfører en væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i biota, se eventuelt svar på [spørgsmål 50](#) *Hvordan sikres det, at en udledning ikke medfører væsentlig koncentrationsstigning i biota?*

Hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet forurenende stof, for hvilket der ikke er fastsat et generelt kvalitetskrav for vand, fx kviksølv og hexachlorbenzen, allerede er overskredet i overfladevandet, kan myndigheden lægge udledningens indvirkning på koncentrationsstigninger i biota og på overskridelse af miljøkvalitetskravet for biota til grund for fastsættelse af

2. FAQ 67: Tilføjelse om foranstaltninger til reduktion af blandingszone
"Hvor stor kan en blandingszone være?"

Foranstaltninger til reduktion af blandingszonens udstrækning i fremtiden

Der skal ved fastsættelse af vilkår, der baseres på udpegning af en blandingszone, indgå foranstaltninger med henblik på at mindske udstrækningen af blandingszonen i fremtiden, jf. § 8, stk. 3, i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer. En blandingszone skal således reduceres over tid. Vilkår om sådanne foranstaltninger kan være krav om, at virksomheden trinvis gennemfører yderligere tiltag til reduktion af udledningen af de forurenende stoffer ved fx at indføre ny teknologi, substituere stofferne eller forbedre rensningen, eventuelt under inddragelse af en teknisk økonomisk redegørelse. Et sådan vilkår kan også indeholde krav om, at virksomheden med et fast interval overfor miljømyndigheden skal redegøre for, hvilke tiltag virksomheden vil iværksætte for at mindske blandingszonens udstrækning.

Eksempel på vilkår:

- [Virksomheden] skal hvert x. år (første gang i xxxx) inden den x-x indsende en skriftlig redegørelse til tilsynsmyndigheden for, hvilke foranstaltninger [virksomheden] sætter i værk med henblik på at mindske udstrækningen af de udpegede blandingszoner, og hvornår disse implementeres, dog senest [...].

3. FAQ 43: Præcisering af vejledning om udpegning af et repræsentativt målepunkt
"Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet"

Hvad forstås ved et repræsentativt målepunkt?

Vurderingen af, om en koncentrationsstigning er målbar, skal foretages i et punkt, som er repræsentativ for det eller de berørte vandområder som helhed. Målepunktet kan således ikke placeres så langt væk fra udledningen, at punktet ikke er repræsentativt for påvirkningen af vandområdet som helhed. Placeringen af et repræsentativt målepunkt fastsættes derfor ud fra vandområdets faktiske forhold, herunder dybde, strømforhold og eventuelle eksterne påvirkninger, fx andre punktudledninger. Et repræsentativt målepunkt for vandområdet kan omvendt heller ikke placeres i umiddelbar nærhed af et udledningspunkt eller blandingszonens rand, idet den lokale påvirkning fra udledningen som oftest gør, at målepunktet ikke kan anses som værende repræsentativt for vandområdet som helhed.

Det repræsentative målepunkt vælges eller placeres ud fra følgende:

Trin 1.

Hvis der er en overvågningsstation, der overvåges eller har været overvåget for miljøfarlige forurenende stoffer i det berørte overfladevand, typisk et målsat overfladevandområde, anvendes denne som målepunkt. Hvis der er flere overvågningsstationer med målinger af miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandet, vælges den station, der vurderes at være mest repræsentativ for overfladevandet, fx stationen med flest og/eller nyeste data for miljøfarlige forurenende stoffer. Overvågningsstationer kan fremsøges via dette link til miljødata.dk:

<https://miljoedata.miljoportal.dk/>

Og ved at filtrere under kemi (f.eks. på Miljøfarlige stoffer i vand – vandløb).

Trin 2.